

Klub zastupnika_ca Naše stranke u
Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine,
Sarajevo, 26. 5. 2020.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Priloga Broj:	02-03-2022	Priloga	Vrijednost
Org. jed.	01-02-930/20		

Dostaviti:
Bosna i Hercegovina
Federacija Bosna i Hercegovina
Parlament Federacije BiH – Zastupnički dom
n/r Mirsad Zaimović, predsjedatelj

Uputiti: Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
Zakonodavno – pravno povjerenstvo i nadležna povjerenstva

PREDMET: Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona FBiH

Poštovani,

Na temelju članaka 11, 163, 172. i 179. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 69/07 i 2/08), Vladi FBiH upućujem **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona FBiH** („Službene novine Federacije BiH“, broj 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10 i 42/11, 59/14, 76/14, 46/16) – u nastavku teksta – Zakon:

Članak 1.

U članku 2. (značaj izraza u ovom zakonu) stavak 12. Mijenja se i glasi:

„(12) Dijete, kao žrtva krivičnog djela, je osoba koja nije navršila osamnaest godina života.“

Članak 2.

U članku 2. (Značaj izraza u ovom zakonu) stavak 13. se briše.

Članak 3.

U članku 16. (tijek i prekid zastarjelosti krivičnog gonjenja) iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2) koji glasi:

„(2) Zastarijevanje krivičnog gonjenja za krivična djela protiv spolne slobode i morala, krivična djela protiv braka, obitelji i mladeži, koja su načinjena na štetu djeteta, počinje teći od dana punoljetstva žrtve.“

Dosadašnje stavke (2), (3), (4), (5) i (6) postaju stavke: (3), (4), (5), (6) i (7).

Članak 4.

U članku 43a. (Zamjena kazne zatvora) iza stavka (3) dodaje se novi stavak (4) koji glasi:

„(4) Kazna zatvora u smislu stavka (1) ovog članka izrečena za krivično djelo protiv spolne slobode i morala, kao i krivično djelo protiv braka, obitelji i mladeži, koja su učinjena na štetu djeteta, ne može se zamijeniti novčanom kaznom.“

Članak 5.

U članku 45. (Uvjetni otpust) iza stavka (4) dodaje se novi stavak (5) koji glasi:

„(5) Osoba osuđena za krivična djela protiv spolne slobode i morala, krivično djelo nasilja u obitelji ne može biti uvjetno otpuštena.“

Članak 6.

U članku 51. (Granice ublažavanja kazne) iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:
„(3) Ublažavanje kazne u smislu stavka (1) ovog članka neće se primijeniti za krivična djela protiv spolne slobode i morala, krivično djelo nasilje u obitelji, kao ni počinitelju koji je ranije dva ili više puta osuđivan za istovrsno krivično djelo.“

Članak 7.

U članku 71. (Vrste sigurnosnih mjera) u stavku (1) iza točke e)“lišenje predmeta“ dodaju se nove točke g), h), i), j) koje glase:

- „g) zabrana približavanja i komunikacije s određenom osobom;*
- h) obvezan psihosocijalni tretman;*
- i) zabrana pristupa internetu;*
- j) udaljenje iz zajedničkog domaćinstva.“*

Članak 8.

U članku 76. (Zabrana vršenja poziva, aktivnosti ili funkcije) iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:

„(2) Počinitelju krivičnog djela protiv spolne slobode i morala izvršenog na štetu djeteta izriče se sigurnosna mjera zabrane potpunog vršenja bilo kojeg zvanja, djelatnosti ili dužnosti koja se dovodi u vezu s djecom, bez vremenskog ograničenja.“

Dosadašnje stavke (3) i (4) postaju stavke (4) i (5).

Članak 9.

Iza članka 78. (Oduzimanje predmeta) dodaju se novi članci 78a. (Zabrana približavanja i komunikacije s određenom osobom), 78b. (Obvezan psihosocijalni tretman), 78c. (Zabrana pristupa internetu), 78d. (Udaljenje iz zajedničkog domaćinstva) koji glase:

Članak 78a. (Zabrana približavanja i komunikacije s određenim osobama)

(1) Počinitelju krivičnog djela s elementima nasilja sud može za određeno vrijeme zabraniti približavanje oštećenom na određenoj udaljenosti, zabraniti pristup oko mjesta stanovanja ili mjesta rada, zabraniti daljnje uznemiravanje oštećenog, odnosno daljnju komunikaciju s oštećenim, ako se opravdano može očekivati da bi daljnje vršenje takvih radnji od počinitelja krivičnog djela bilo opasno po oštećenog.

(2) Sigurnosnom mjerom iz stavka 1. ovog članka može se počinitelju krivičnog djela zabraniti približavanje i komunikacija s drugim osobama, ukoliko bi takvo ponašanje od počinitelja predstavljalo psihičko uznemiravanje oštećeno

(3) Sud određuje trajanje ove sigurnosne mjere koje ne može biti kraće od šest mjeseci, niti duže od dvije godine, računajući od dana pravosnažnosti presude, s tim da se vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora, odnosno u zdravstvenoj ustanovi za čuvanje i liječenje ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(4) Ako počinitelj za vrijeme uvjetnog otpusta prekrši zabranu približavanja ili komunikacije iz stavka 1. i 2. ovog članka, uvjetni otpust će se opozvati.

(5) Ako počinitelj tijekom vremena provjeravanja određenog uvjetnom osudom prekrši zabranu približavanja ili komunikacije iz stavka 1. i 2. ovog članka, sud će opozvati uvjetnu osudu i izreći utvrđenu kaznu.

(6) U rješenju kojim sud izriče zaštitnu mjeru iz stavka 7. ovog članka, sud će odrediti mjesto, područje i udaljenost od najmanje 200 metara na kojoj se počinitelj ne smije približiti žrtvi.

Članak 78b (Obvezan psihosocijalni tretman)

(1) Počinitelju koji je učinio krivično djelo s elementima nasilja sud može izreći obvezan psihosocijalni tretman, ako na temelju ranijeg života počinitelja i psihičkih karakteristika njegove osobnosti utvrdi postojanje opasnosti da će ponoviti takvo ili slično djelo i da je radi otklanjanja ove opasnosti potreban psihosocijalni tretman.

(2) Ako je krivično djelo s elementima nasilja učinjeno prema osobi mlađoj od 18 godina starosti, sud će počinitelju ovog djela izreći sigurnosnu mjeru obveznog psihosocijalnog tretmana.

(3) Sud određuje trajanje ove sigurnosne mjere koja ne može biti kraća od šest mjeseci, niti duža od dvije godine, računajući od dana pravosnažnosti odluke.

(4) Ako je ova sigurnosna mjera izrečena uz kaznu zatvora, izvršava se u ustanovi za izdržavanje kazne zatvora. Ako osuđeni, nakon puštanja na uvjetni otpust, ne nastavi s izvršavanjem ove mjere u drugoj odgovarajućoj ustanovi, uvjetni otpust će se opozvati.

(5) Ako se počinitelj tijekom vremena provjeravanja određenog uvjetnom osudom ne podvrgne obveznom psihosocijalnom tretmanu, sud će opozvati uvjetnu osudu i izreći utvrđenu kaznu.

Članak 78c. (Zabrana pristupa internetu)

(1) Sigurnosnu mjeru zabrane pristupa internetu od šest mjeseci do dvije godine, računajući od izvršnosti sudske odluke, sud će izreći počinitelju koji je krivično djelo počinio putem interneta ako postoji opasnost da će zlouporabom interneta ponovno počiniti krivično djelo.

(2) Vrijeme provedeno u zatvoru, ili u zdravstvenoj ustanovi za čuvanje i liječenje ne uračunava se u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Sud će o pravosnažno izrečenoj mjeri obavijestiti regulatorno tijelo nadležno za elektroničke komunikacije koje će osigurati njezino provođenje.

Članak 78d. (Udaljenje iz zajedničkog domaćinstva)

(1) Sigurnosnu mjeru udaljenja iz zajedničkog domaćinstva sud može izreći osobi koja je učinila nasilje prema članu obitelji s kojim živi u zajedničkom domaćinstvu, ako ocjeni da postoji da postoji opasnost da će počinitelj ponovno izvršiti nasilje prema članu zajedničkog domaćinstva i da je radi otklanjanja ove opasnosti neophodno njegovo udaljenje iz zajedničkog domaćinstva.

(2) Sud određuje trajanje ove mjere koje ne može biti kraće od šest mjeseci, niti duže od dvije godine. Vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora, ili u ustanovi za čuvanje i liječenje ne uračunava se u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) *Počinitelj krivičnog djela kojem je izrečena ova sigurnosna mjera dužan je da u nazočnosti policijskog službenika odmah po pravosnažnosti presude napusti stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor koji čini zajedničko domaćinstvo sa žrtvom.*

(4) *Ako osuđeni ne postupi po sigurnosnoj mjeri ili prekrši ovu mjeru, sud će opozvati uvjetni otpust i izreći utvrđenu kaznu.*

Članak 10.

U članku 122. (Amnestija) iza stavka (3) dodaje se novi stavak (4) koji glasi:

„(4) Amnestija se ne može dati osobama koje su pravosnažno osuđene za krivična djela protiv spolne slobode i morala učinjena na štetu djeteta.“

Članak 11.

U članku 123. (Pomilovanje) iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:

„(3) Pomilovanje se ne može dati osobama koje su pravosnažno osuđene za krivična djela protiv spolne slobode i morala učinjena na štetu djeteta.“

Članak 12.

Članak 125. (Brisanje osude) stavak (4) mijenja se i glasi:

„(4) Osuda na kaznu dugotrajnog zatvora i osuda za krivično djelo protiv spolne slobode i morala učinjena na štetu djeteta ne briše se iz kaznene evidencije.“

Članak 13.

U članku 125a. (Podaci iz kaznene evidencije) iza stavka (3) dodaje se novi stavak (4) koji glasi:

„(4) U okviru kaznene evidencije vodi se poseban registar osoba koje su pravosnažno osuđene za krivična djela učinjena na štetu spolnog integriteta djeteta. Sadržaj i obim podataka, njihovo čuvanje, kao i uvjeti za davanje podataka iz ovog registra, regulirat će se posebnim propisom.“

Članak 14.

Naziv članka 163. se mijenja i glasi:

„Javno izazivanje, poticanje, raspaljivanje i pozivanje na nasilje i mržnju“

Članak 15.

U članku 163, stavak (1) mijenja se i glasi: *“Onaj tko izaziva, potiče ili raspaljuje nasilje, mržnju ili netrpeljivost usmjerenu prema određenoj osobi ili grupama zbog njihove nacionalne, rasne, vjerske, spolne ili etničke pripadnosti, seksualnog opredjeljenja, invaliditeta, rodnog identiteta ili porijekla, ili na drugi način učini dostupnim javnosti materijale kojima se na to poziva, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od dvije do sedam godina.“*

Članak 16.

U članku 163, stavak (2) riječi *„od jedan do osam godina“* mijenjaju se riječima *„od tri do deset godina.“*

Članak 17.

U članku 163, dodaje se stavak (5) koji glasi: „*Materijali i predmeti koji nose poruke iz stavka 1. Ovog članka, kao i sredstva za njihovu izradu, umnožavanje ili rasturanje će se oduzeti.*“

Članak 18.

Iza članka 173. Dodaju se novi članci 173a. i 173b. koji glase

„*Članak 173a (Genitalno sakaćenje žena)*

(1) *Tko ženskoj osobi potpuno ili djelomično ukloni ili trajno promijeni vanjske dijelove spolnog organa, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.*

(2) *Tko žensku osobu navede podvrgavanju radnjama iz stavka 1. ovog članka, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.*

(3) *Ako je djelo iz stavka (1) ovog članka učinjeno prema djetetu, ili je prouzrokovalo trajno oštećenje zdravlja ženske osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od dvije do osam godina.*

(4) *Ako je uslijed djela iz stavka (1) ovog članka nastupila smrt ženske osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.*

(5) *Ako je djelo iz stavka (1) ovog članka izvršeno pod naročito olakšavajućim okolnostima, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do jedne godine.*“

„*Članak 173b. (Prinudna sterilizacija)*

(1) *Tko na drugoj osobi izvrši operaciju u svrhu onemogućavanja prirodne reprodukcije, bez pristanka te osobe, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.*

(2) *Ako je djelo iz stavka (1) izvršeno prema djetetu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do deset godina.*“

Članak 19.

U članku 188 (Neovlašteno prisluškivanje i zvučno snimanje), dodaje se stavak (3) koji glasi: „*Nema krivičnog djela ako su radnje iz stavki 1. i 2. ovog članka učinjene u općem interesu, koji je pretežniji od interesa zaštite privatnosti prisluškivane ili snimane osobe.*“

Članak 20.

U članku 188 (Neovlašteno prisluškivanje i zvučno snimanje), dodaje se stavak (4) koji glasi: „*Snimke i sprave kojima je počinjeno krivično djelo iz stavki 1. i 2. Ovog članka će se oduzeti.*“

Članak 21.

Članak 203. (Silovanje) mijenja se i glasi:

„*Članak 203. (Silovanje)*

(1) *Tko drugog prinudi na spolni odnos ili s njom izjednačenu spolnu radnju uporabom*

sile ili prijetnje da će neposredno napasti na život ili tijelo tog, ili njemu bliskog, kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(2) Ako je djelo iz stavka (1) ovog članka izvršeno na naročito okrutan ili naročito ponižavajući način, ili ako je istom prilikom prema istoj žrtvi učinjeno više spolnih odnosa ili s njim izjednačenih spolnih radnji od više počinitelja, ili iz mržnje, ili je uslijed djela nastupila teška tjelesna ozljeda, ili teško narušeno zdravlje, ili je silovana ženska osoba ostala trudna, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.

(3) Ako je uslijed djela iz stavka (1) i (2) ovog članka nastupila smrt osobe prema kojoj je djelo izvršeno, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina.

(4) Ako je krivično djelo iz stavka (1) ovog članka izvršeno prema djetetu, kaznit će se kaznom zatvora najmanje sedam godina.

(5) Ako je krivično djelo iz stavka (2) i (3) ovog članka izvršeno prema djetetu, kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.“

Članak 22.

Članak 204. (Spolni odnos s nemoćnom osobom) mijenja se i glasi:

„Članak 204. (Spolni odnos s nemoćnom osobom)

(1) Tko na drugoj osobi izvrši spolni odnos, ili s njom izjednačenu spolnu radnju, iskoristivši duševno oboljenje, nedovoljnu duševnu razvijenost, neku drugu težu duševnu smetnju, ili kakvo drugo stanje te osobe zbog kojeg ona nije sposobna za otpor, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje tri godine.

(2) Ako je djelo iz stavka (1) ovog članka izvršeno na naročito okrutan, ili naročito ponižavajući način, ili ako je istom prilikom prema istoj žrtvi učinjeno više spolnih odnosa, ili s njim izjednačenih spolnih radnji od više počinitelja, ili iz mržnje, ili je uslijed djela nastupila teška tjelesna ozljeda, ili teško narušeno zdravlje, ili je silovana ženska osoba ostala trudna, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.

(3) Ako je uslijed djela iz stavka (1) i (2) ovog članka nastupila smrt osobe prema kojoj je djelo izvršeno, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.“

Članak 23.

Članak 205. (Spolni odnos zlouporabom položaja) mijenja se i glasi:

„Članak 205. (Spolni odnos zlouporabom položaja)

(1) Tko zlouporabom svog položaja navede na spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju osobu koja se prema njemu nalazi u odnosu podređenosti ili ovisnosti kaznit će se kaznom zatvora od najmanje tri godine.“

Članaka 24.

U Članku 206. (Prinuda na spolni odnos) riječi "šest mjeseci" zamjenjuju se riječima "od jedne do deset godina."

Članak 25.

Članak 207 (Spolni odnos s djetetom) mijenja se i glasi:

"Članak 207. (Spolni odnos s djetetom koje nije navršilo 16 godina starosti)

(1) *Tko izvrši spolni odnos, ili s njim izjednačenu spolnu radnju s djetetom koje nije navršilo šesnaest godina, ili ga navede da izvrši spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju s trećom osobom, kaznit će se kaznom zatvora od tri do deset godina.*

(2) *Ako je djelo iz stavka (1) ovog članka izvršeno uporabom sile ili prijetnje, ili iskorištavanjem duševne poremećenosti ili nemoćnog stanja djeteta, ili na naročito okrutan ili ponižavajući način, ili od strane više osoba ili postoji veliki nesrazmjer u zrelosti i uzrastu počinitelja i žrtve, ili je uslijed djela nastupila teška tjelesna povreda, teško narušavanje zdravlja ili trudnoća djeteta prema kojem je djelo učinjeno, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje osam godina.*

(3) *Ako je djelo iz stavka 1. ovog članka izvršio srodnik po krvi u prvoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj liniji zaključeno s četvrtim stupnjem, očuh, maćeha, usvajatelj, staratelj, nastavnik, odgajatelj, ljekar, vjerski službenik ili druga osoba kojem je dijete povjereno radi učenja, odgajanja, staranja ili njege, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.*

(4) *Ako je krivičnim djelom iz stavka 1. do 3. ovog članka prouzrokovana smrt djeteta mlađeg od 16 godina počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje dvanaest godina ili kaznom dugotrajnog zatvora."*

Članak 26.

Iza članka 207. dodaje se novi članak 207a. koji glasi:

"Članak 207a. (Spolna zlouporaba djeteta starijeg od 16 godina)

(1) *Srodnik po krvi u prvoj liniji do bilo kojeg stupnja a u pobočnoj liniji zaključno s četvrtim stupnjem, očuh, maćeha, usvajatelj, staratelj, nastavnik, odgajatelj, ljekar, vjerski službenik ili druga osoba koja izvrši spolni odnos ili s njom izjednačenu spolnu radnju s djetetom starijim od šesnaest godina koje mu je povjereno radi učenja, odgajanja, staranja ili njege, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do osam godina.*

(2) *Kaznom iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i tko izvrši sponi odnos ili s njom izjednačenu spolu radnju s djetetom starijim od šesnaest godina, iskoristivši njegovu psihičku nezrelost ili lakomislenost, ili ako između njih postoji veliki nesrazmjer u zrelosti ili uzrastu.*

(3) *Ako je djelo iz stavka (1) i (2) ovog članka izvršeno zlouporabom položaja prema djetetu starijem od šesnaest godina, koje se prema počinitelju nalazi o odnosu kakve podređenosti ili ovisnosti, ili iskorištavanje, duševne poremećenosti ili nemoćnog stanja djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do deset godina.*

(4) *Ako je pod uvjetima iz stavka (1), (2) i (3) ovog članka izvršena neka druga spolna radnja, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do pet godina zatvora."*

Članak 27.

U članku 208. (Bludne radnje) u stavku (1) brišu se riječi: "od tri mjeseca".

Članak 28.

U članku 208. (Bludne radnje) stavak (2) mijenja se i glasi:

"(2) Tko u slučaju iz članka 207. (Spolni odnos s djetetom) ovog zakona, kada nije počinjen

ni pokušaj tog krivičnog djela, učini samo bludnu radnju, ili tko krivično djelo iz stavka 1. ovog članka učini prema djetetu, kaznit će se kaznom zatvora od dvije do pet godina."

Članak 29.

Članak 209. (Zadovoljenje pohote pred djetetom)

(1) *Tko pred djetetom čini radnje namijenjene zadovoljavanju osobne ili tuđe pohote, ili tko navede dijete da pred njim ili drugom osobom čini takve radnje, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.*

(2) *Ako je djelo iz stavka (1) ovog članka učinjeno uporabom sile ili prijetnje ili prema djetetu mlađem od šesnaest godina, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od dvije do osam godina."*

Članak 30.

Članak 211. (Iskorištavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije) mijenja se i glasi:

"Članak 211. (Iskorištavanje djeteta radi pornografije)

(1) *Tko dijete namamljuje, vrbuje, potiče na sudjelovanje u snimanju dječje pornografije, tko organizira ili omogućuje njezino snimanje, snima, proizvodi, nudi, čini dostupnim, distribuira, širi, uvozi, izvozi, pribavlja za sebe ili drugoga, prodaje, daje prikazuje ili posjeduje dječju pornografiju ili joj svjesno pristupa putem informacijsko komunikacijskih tehnologija, kaznit će se s kaznom zatvora od jedne do osam godina."*

(2) *Tko dijete silom ili prijetnjom, obmanom, prijevarom, zlouporabom službene dužnosti ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, prisili ili navede na snimanje dječje pornografije, kaznit će se kaznom zatvora od tri do deset godina.*

(3) *Predmeti koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za učinjenje krivičnog djela iz stavka (1) ovog članka će se oduzeti, a predmeti koji su nastali učinjenjem krivičnog djela iz stavka (1) ovog članka oduzet će se i uništiti.*

(4) *Dijete se neće kazniti za proizvodnju i posjedovanje pornografskog materijala koji prikazuje njega osobno ili njega i drugo dijete ako su oni sami taj materijal proizveli i posjeduju ga uz pristanak svakog od njih za njihovu osobnu uporabu.*

(5) *Dječja pornografija je materijal koji vizualno ili na drugi način prikazuje pravo dijete ili realno prikazano nepostojeće dijete ili osobu koje izgleda kao dijete, u pravom ili simuliranom spolno eksplicitnom ponašanju, ili koji prikazuje spolne organe djece u spolne svrhe. Materijali koji imaju umjetnički, medicinski ili naučni značaj ne smatraju se pornografijom u smislu ovog članka."*

Članak 31.

Članak 212. (Upoznavanje djeteta s pornografijom) mijenja se i glasi:

"Članak 212. (Upoznavanje djeteta s pornografijom)

(1) *Tko djetetu mlađem od šesnaest godina proda, pokloni, prikaže ili javnim izlaganjem, posredstvom računarnih sustava, mreže ili medija za pohranu računarskih podataka ili na drugi način učini pristupačnim spise, slike, audiovizualne sadržaje ili druge predmete pornografskog sadržaja, ili mu prikaže pornografsku predstavu, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.*

(2) *Predmeti namijenjeni, prilagođeni ili uporabljeni za počinjenje ili olakšavanje*

počinjenja krivičnog djela iz stavka 1. ovog članka će se oduzeti, a pornografski materijal će se i uništiti.

(3) Pornografijom se u smislu ovog članka smatra materijal koji vizualno, ili na drugi način prikazuje osobu u pravom ili simuliranom spolno eksplicitnom ponašanju, ili koji prikazuje spolne organe ljudi u spolne svrhe. Materijali koji imaju umjetnički, medicinski ili naučni značaj ne smatraju se pornografijom u smislu ovog članka.”

Članak 32.

Iza članka 212. dodaju se članci 212a. I 212b. Koji glase:

“Članak 212a. (Iskorištavanje djece za pornografske predstave)

(1) Tko dijete namamljuje, vrbuje ili potiče na sudjelovanje u pornografskim predstavama, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(2) Tko zarađuje od pornografskih predstava u kojima sudjeluje dijete ili na drugi način iskorištava dijete za pornografske predstave, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Tko silom ili prijetnjom, obmanom, prijevarom, zlouporabom službenog položaja ili teškog položaja ili odnosa ovisnosti, prisili ili navede dijete na sudjelovanje u pornografskoj predstavi, kaznit će se kaznom zatvora od dvije do deset godina.

(4) Kaznom zatvora iz stavka (1) ovog članka kaznit će se tko gleda pornografsku predstavu uživo ili putem komunikacijskih sredstava ako je znao, ili je morao i mogao znati da u njoj sudjeluje dijete.

(5) Predmeti ili podaci namijenjeni, prilagođeni ili uporabljeni za počinjenje ili olakšavanje počinjenja krivičnog djela iz stavka (1), (2) i (3) ovog članka će se oduzeti, a pornografski materijal koji je nastao počinjenjem krivičnog djela iz stavka (1) i (2) ovog članka će se uništiti.”

Članak 212b. (Mamljenje djece za zadovoljavanje spolnih potreba)

(1) Punoljetna osoba koja osobi mlađoj od šesnaest godina, koristeći kompjutersku mrežu ili komunikaciju drugim tehničkim sredstvima, dogovori sastanak radi vršenja spolnog odnosa ili s njom izjednačene spolne radnje, ili radi proizvodnje pornografskog materijala, ili radi drugih oblika seksualnog iskorištavanja I poduzme mjere da do tog susreta dođe, kaznit će se kaznom zatvora od dvije do osam godina.

(2) Ako je djelo iz stavka (1) ovog članka izvršeno prema djetetu starijem od šesnaest godina, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(3) Tko prikuplja, daje ili prenosi podatke o osobi mlađoj od šesnaest godina radi počinjenja djela iz stavka (1) ovog članka, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.”

Članak 33.

U članku 213. (Rodoskrvnuće) u stavku (1) riječi: “od šest mjeseci do dvije godine” zamijenjuju se riječima: “od najmanje tri godine.”

Članak 34.

U članku 213. (Rodoskrvnuće) stavak (2) se briše.

Članak 35.

Iza članka 215. (Omogućavanje sklapanja nedozvoljenog braka) dodaje se novi članak 215.a koji glasi:

“Članak 215a. (Prinudno zaključenje braka)

(1) Tko uporabom sile ili prijetnje prisili drugu osobu da zaključi brak, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje jednu godinu.

(2) Tko radi izvršenja djela iz stavka (1) ovog članka, drugu osobu odvede u inozemstvo ili ga u istom cilju navede da ode u inozemstvo, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.”

Članak 36.

Iza članka 220. (Napuštanje djeteta) dodaje se novi članak 220a. Koji glasi:

“Članak 220a. (Povreda privatnosti djeteta)

(1) Tko iznese ili pronese nešto osobnog ili obiteljskog života djeteta, protivno propisima objavi djetetovu fotografiju, ili otkrije identitet djeteta, što je kod djeteta izazvalo uznemirenost, izrugivanje vršnjaka ili drugih osoba, ili je na drugi način ugrozilo dobrobit djeteta, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko djelo iz stavka 1. ovog članka počini putem štampanih medija, radija, televizije i drugih sredstava masovne komunikacije, računarskih sustava i mreža, na javnom skupu ili na drugi način, zbog čega je ono postalo pristupačno većem broju osoba, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

(3) Tko djelo iz stavka (1) i (2) ovog članka počini kao službena osoba ili u obavljanju profesionalne djelatnosti, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.”

Članak 37.

U članku 222, (Nasilje u obitelji) stavak (1) riječi: *“do jedne godine”* mijenjaju se riječima *“od jedne do tri godine.”*

Članak 38.

U članku 222, stavak (2) riječi *“do tri godine”* mijenjaju se riječima *“od jedne do tri godine.”*

Članak 39.

U članku 222, stavak (3) riječi *“tri mjeseca do tri godine”* mijenjaju se riječima *“tri do pet godina.”*

Članak 40.

U članku 222, stavak (4) riječi *“jedna do pet godina”* mijenjaju se riječima *“dvije do deset godina.”*

Članak 41.

U članku 222. stavak (5) riječi *“dvije do petnaest godina”* mijenjaju se riječima *“pet do dvadeset godina”*.

Članak 42.

U članku 222. iza stavka (6) dodaju se nove stavke (7) i (8) koje glase:

“(7) Tko prekrši mjere zaštite od nasilja u obitelji koje mu je sud odredio na temelju zakona, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine”

“(8) Članom obitelji u smislu ovog krivičnog djela, smatraju se bračni i bivši bračni partneri i njihova djeca zajednička ili iz ranijih zajednica, srodnici po tazbini zaključno do drugog stupnja, bez obzira na činjenicu da je bračna zajednica prestala, roditelji bračnih i bivših bračnih i izvanbračnih partnera, uključujući očuha i maćehu, krvni srodnici i srodnici iz potpunog usvojenja u prvoj liniji bez ograničenja, a u pobočnoj liniji zaključno s četvrtim stupnjem, srodnici iz nepotpunog usvojenja, osobe koje vezuje odnos starateljstva i hraniteljstva, osobe koje žive ili su živjele u istom obiteljskom domaćinstvu, bez obzira na srodstvo, te osobe koje imaju zajedničko dijete ili je dijete začeto, iako nikada nisu živjele u istom obiteljskom domaćinstvu.”

Članak 43.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objave u “Službenim novinama Federacije BiH”.

Ustavnopravni temelj za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi članka IV.A.20 (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje Zakona o obavljanju funkcije federalne vlasti.

Ustavnopravni temelj za donošenje ovog zakona je utvrđen prilikom njegovog prvog usvajanja i ovaj zakon je do sada više puta mijenjan.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Važno je unaprijediti kvalitet zakona tako da odgovori na potrebe građana za snažnijom zaštitom, te potrebom institucija da efikasno odgovore na stalno promjenjivu praksu na terenu. U Bosni i Hercegovini je svaka četvrta žena žrtva nekog oblika nasilja, uključujući i seksualno. Nadalje, zakon odgovara na uočeno povećanje broja slučajeva teških oblika nasilja, naročito seksualnog nasilja nad djecom. Ovo nasilje poprima različite oblike od masovne proizvodnje, distribucije i pregledavanja pornografskog sadržaja putem interneta u kojem su glavni akteri i žrtve djeca. Raste broj ranih brakova ili izvanbračnih zajednica odraslih s djecom mlađom od šesnaest godina. Prisilni brakovi s djecom mlađom od šesnaest godina su u ekspanziji i predstavljaju jedan od najčešćih oblika zloporabe i eksploatacije djece. Djeca su godinama sustavno izložena nasilju, kao i slučajevima rodoskvrnuća u obiteljskom okruženju. Ukazujemo na kaznenu politiku koja ne može snažnije preventivno djelovati, jer postojeća rješenja nude niske maksimalne kazne, kao i male raspone kazni za počinitelje ovih krivičnih djela. Osoba koja je osuđena za krivično djelo protiv spolne slobode i morala učinjeno na štetu djeteta, nakon izdržane kazne može ponovno nesmetano i bez ograničenja obavljati pozive, aktivnosti i funkcije koje ga dovode u kontakt s djecom. Ne vođenjem posebnih evidencija osoba koje su pravosnažno osuđene za krivična djela učinjena na štetu spolnog integriteta djeteta, kao i brisanje osude iz kaznene evidencije i za ove počinitelje nakon proteka određenog vremena stvara se pravno i društveno okruženje koje, s jedne strane rehabilitira pedofile, a s druge strane povećava rizik i otvara prostor da počinitelji ovih djela mogu raditi i brinuti o djeci.

Bosna i Hercegovina je ratificirala tri izuzetno važne konvencije: Konvenciju UN o pravima djeteta s njenim fakultativnim protokolom, Konvenciju Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualne zloporabe (poznata i kao Lanzarote konvencija) i Konvencija Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija). Na ovaj način su se Bosna i Hercegovina i njeni entiteti obvezali da će svoje zakonodavstvo i praksu usuglasiti s najvišim standardima zaštite ljudskih prava, te svojim građanima, a naročito ženama i djeci, pružiti punu zaštitu od svih oblika nasilja i seksualnog nasilja. U tom smislu treba spomenuti obvezu uvođenja sasvim nove grupe krivičnih djela protiv seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja žena i djece, kao i izmjenu postojećih.

Komitet UN za prava djeteta je razmatrajući kombinirano drugo, treće i četvrto periodično izvješće Bosne i Hercegovine (CRC/C/BIH/2-4) na svom 1730. i 1731. sastanku (vidi CRC/C/SR.1730 i CRC/CSR.1731) održanom 19. rujna 2012, izrazio svoju zabrinutost u pogledu neusklađenog zakonodavstva vezanog za nasilje u obitelji, što predstavlja značajnu prepreku u osiguranju sprječavanja i kažnjavanja svih oblika nasilja nad djecom. Komitet je naglasio da vrste i dužine krivičnih sankcija za seksualno iskorištavanje i seksualno zlostavljanje djece u domaćem krivičnom zakonodavstvu nisu srazmjerne posljedicama koje ova djela ostavljaju na žrtve, te u tom smislu zahtijeva od zakonodavnih tijela da u okviru svoje nadležnosti osiguraju i srazmjerne kazne za počinitelje seksualne eksploatacije djece i

djela zlostavljanja.

Postupajući po preporukama UM Komiteta za prava djeteta, Vijeće ministar BiH je na 9. sjednici održanoj 2. lipnja 2015. godine donijelo Odluku o usvajanju Akcijskog plana za djecu Bosne i Hercegovine (2015-2018) koji u dijelu "A.1 Unapređenje zakonskog okvira" Mjera 3. Usklađivanje zakonodavstva s Lanzarote konvencijom, utvrđuje neophodnost pokretanja inicijative kojim bi se krivično-pravna zaštita djece od seksualne zloporabe i iskorištavanja uskladila s preuzetim međunarodnim standardima u pravcu: definiranje djeteta kao osobe do navršenih 18 godina starosti; povećanja starosne granice za pristanak djeteta na spolni odnos na 16 godina; početak zastare krivičnog gonjenja za krivična djela protiv spolne slobode i morala učinjena na štetu djeteta pomjeriti na punoljetnost djeteta; pooštriti kaznenu politiku za krivična djela protiv spolne slobode i morala, prije svega podići minimalne kazne; uvesti dodatne sigurnosne mjere koje se mogu izreći počiniteljima krivičnih djela; ukinuti mogućnost amnestije i pomilovanja za pravosnažno osuđene počinitelje krivičnog djela seksualnog nasilja nad djecom; utvrditi obvezu postojanja jedinstvene evidencije počinitelja krivičnog djela seksualnog, te inkriminirati radnje mamljenja djece za pornografske predstave. U cilju implementacije ove Mjere, vijeće za djecu BiH, kao savjetodavno tijelo Vijeća ministara BiH je u 2016. godini prema entitetskim ministarstvima pravde i Skupštini Brčko distrikta uputilo Inicijativu za izmjene i dopune krivičnog zakonodavstva u pravcu njegove harmonizacije s gore navedenim međunarodnim standardima.

Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, članak 2. Ljudska prava i osnovne slobode, obvezuje Federaciju da osigura najvišu razinu međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu Ustava. Djeca i obitelj u skladu s ovom odredbom uživaju posebnu zaštitu. Potreba za usvajanjem izmjena i dopuna proizilazi iz potrebe harmonizacije domaćeg zakonodavstva i to Krivičnog zakona FBiH s odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH i Zakona o zabrani diskriminacije u BiH, te Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji FBiH. Također, usvajanje ovih izmjena su neophodne kako bi došlo do međusobne harmonizacije Krivičnih zakona Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta, čime bi se ujednačila prava i položaj građana koji su žrtve krivičnih djela nasilja i seksualnog nasilja, bez obzira na područje življenja. U tom smislu treba naglasiti da je u 2017. godini u RS usvojen novi Krivični zakonik čija su zakonska rješenja u potpunosti preuzeta iz obvezujućih konvencija koja se odnose na zaštitu djece od seksualne zloporabe iskorištavanja, kao i zaštitu djece i žena od nasilja, posebno od nasilja u obitelji. Pored toga, trebamo imati u vidu da su zemlje u okruženju (Slovenija, Hrvatska, Srbija, Sjeverna Makedonija) također već usuglasile svoje krivično zakonodavstvo s međunarodni konvencijama i direktivama EU u pravcu pooštavanja kaznene politike za počinitelje krivičnih djela nasilja i seksualnog nasilja nad ženama i djecom, odnosno seksualnog iskorištavanja djece, te unapređenje krivično-pravne zaštite žrtava ovih krivičnih djela. Postojećim zakonskim rješenjem nije na adekvatan način regulirano i definirano pitanje izazivanja, poticanja, raspaljivanja i pozivanja na nasilje i mržnju po raznim temeljima.

Članak 163. Krivičnog zakona FBiH kao oblik zabranjenog činjenja ne spominje nasilje. Dalje, vrlo usko definira društvene grupe prema kojima su usmjereni mržnja, razdor i netrpeljivost, spominjući samo tri oblika istih i to: narodnosnu, radnu i vjersku. Svjedoci smo nasilja i mržnje usmjerene na različite pojedince i grupe, gdje predmet nisu njihova narodna, rasna i vjerska pripadnost. Radi se o nasilju i mržnji utemeljenim na spolnoj i etničkoj pripadnosti, seksualnom opredjeljenju, invaliditetu, rodnom identitetu i porijeklu. Obveza

zakonodavstva, naročito kako se radi o krivičnoj materiji, je da na najbolji način zaštiti svoje građane i građanke. Također, samo određivanje krivične sankcije bez oduzimanja materijala i predmeta koji nose poruke nasilja, mržnje i netrpeljivosti i sredstva za njihovu izradu nije dovoljno.

Zapriječena sankcija za u članku 163. stavak 1. navedena činjenja učinjena pod prisilom, zlostavljanjem, ugrožavanjem sigurnosti, izlaganjem poruzi narodnosnih, etničkih ili vjerskih simbola, oštećenjem tuđih stvari, sknavljenjem spomenika, spomen-obilježja ili grobova, prema mojoj percepciji ne nedovoljan.

Dalje, smatramo da neovlašteno prisluškivanje i snimanje ne treba u svakom pojedinačno slučaju biti predmet kažnjavanja. Postoje situacije kada se isto čini u općem ili drugom interesu, koji je važniji od interesa zaštite privatnosti prisluškivane ili snimane osobe. Krivični zakon mora predvidjeti i takve situacije.

Podaci o sve češćem nasilju u obitelji i tragičnim ishodima istog, govori da je krajnje vrijeme da se zakonodavac, ali i društvo u cjelini, odlučno obračunaju s nasiljem u obitelji. Jedan od načina je i pooštavanje zapriječene kazne za ovakva činjenja.

III – OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Člankom 1. definicija djeteta se usuglašava s međunarodnim standardima iz Konvencije o pravima djeteta i Lanzarote konvencijom, prema kojima je dijete osoba mlađa od osamnaest godina. S tim u vezi briše se stavak (13) koji se odnosi na definiciju maloljetnika kao osobe koja nije navršila osamnaest godina.

Člankom 2. briše se trenutni stavak 13. članka 2

Člankom 3. utvrđuje se da zastara krivičnog gonjenja za krivična djela protiv spolne slobode i morala učinjena na štetu djeteta počinje teći od dana punoljetstva žrtve. Alternativno se predlaže da krivično gonjenje i izvršenje kazne ne zastarijeva za krivična djela protiv spolne slobode i morala, braka, obitelji i mladeži izvršena na štetu djeteta.

Člankom 4. ukida se mogućnost da se kazna zatvora u trajanju do jedne godine izrečena za krivična djela protiv slobode i morala učinjena na štetu djeteta i krivična djela protiv braka, obitelji i mladeži učinjena na štetu djeteta zamijeni s novčanom kaznom.

Članak 5. predviđa da osoba osuđena za krivično djelo protiv spolne slobode i morala i krivično djelo nasilja u obitelji ne može biti uvjetno otpušten.

Člankom 6. ukida se mogućnost ublažavanja kazne za osobu koja je počinila krivično djelo protiv spolne slobode i morala, krivično djelo nasilje u obitelji, te koji je ranije dva ili više puta osuđivan za istovrsno krivično djelo.

Člankom 7. dodaju se taksativno nove Sigurnosne mjere: Zabrana približavanja i komunikacije s određenim osobama, Obvezan psihosocijalni tretman, Zabrana pristupa internetu i Udaljenje iz zajedničkog domaćinstva, koje se u kasnije predloženom članku 7 ovog prijedloga detaljno razrađuje.

Člankom 8. počinitelju djela protiv spolne slobode I morala učinjenom nad djetetom, trajnom sigurnosnom mjerom zabranjuje se vršenja bilo kojeg poziva, funkcije ili djelatnosti koja se dovodi u vezu s djecom.

Člankom 9. propisuju se način, uvjeti I vrijeme Sigurnosnih mjera koje su uvedene člankom 5. ovog Prijedloga.

Člankom 10. se omogućava dobivanje amnestije, a člankom 11. pomilovanje za počinitelje ovih krivičnih djela.

Sljedećim člankom 12. se omogućava brisanje iz evidencije počinitelja krivičnih djela nasilja I seksualnog nasilja nad djecom, čime se ova djela također u ovom smislu izjednačavaju s djelima kažnjivim kaznama dugotrajnog zatvora.

Člankom 13. propisuje se novina koja se odnosi na uspostavljanje i vođenje posebnog registra osoba koje se pravosnažno osuđene za krivina djela učinjena na štetu spolnog integriteta djeteta. Sadržaj i obim podataka, njihovo čuvanje, kao i uvjeti za davanje podataka iz ovog registra, regulirat će se posebnim zakonom.

Člankom 14. Se mijenja naziv članka 163. Zakona, kako bi se adekvatnije prezentirao njegov sadržaj.

Člankom 15. se mijenja sadržaj članka 163. stavak 1. Zakona, u smislu proširivanja predmeta nasilja, mržnje, razdora i netrpeljivosti nad pojedincima I grupama.

Člankom 16. se mijenja sadržaj Članka 163. stavak u smislu podizanja zapriječene kazne zatvora za u stavku 1. navedena činjenja pod prisilom, zlostavljanjem, ugrožavanjem sigurnosti, izlaganjem poruzi narodnosnih, etničkih ili vjerskih simbola, oštećenjem tuđih stvari, skrnavljenjem spomenika, spomen-obilježja ili grobova s jedne do osam na dvije do deset godina zatvora.

Člankom 17. Prijedloga članku 163. Zakona dodaje se novi stavak, kojim se regulira oduzimanje materijala i predmeta kojima se poziva, potiče ili raspaljuje nasilje, mržnja, netrpeljivost, kao i sredstva za njihovu izradu, umnožavanje i rasturanje.

Člankom 18. propisuju se nova krivična djela nasilja nad ženama: genitalno sakaćenje žene i prinudna sterilizacija koja propisuje da tko ženskoj osobi potpuno ili djelomično ukloni ili trajno promijeni vanjske dijelove spolnog organa, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina (genitalno sakaćenje žena) i da tko na drugoj osobi izvrši operaciju z svrhu onemogućavanja prirodne reprodukcije, bez pristanka te osobe, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina (prinudna sterilizacija).

Člankom 19. Prijedloga članku 188. Zakona dodaje se novi stavak kojim se regulira da nema krivičnog djela ukoliko je neovlašteno snimanje, fotografiranje i prisluškivanje učinjeno u općem interesu ili drugom interesu, koji je važniji od interesa zaštite privatnosti prisluškivane ili snimane osobe.

Člankom 20. dodaje se novi stavak, kojim se regulira oduzimanje snimaka i sprava kojima je izvršeno neovlašteno snimanje, fotografiranje i prisluškivanje.

Člankom 21. za krivično djelo silovanja podiže se minimalna zapriječena kazna s trenutne jedne na najmanje zapriječenu kaznu od tri godine, a za kvalificirani oblik ovog krivičnog djela s tri na pet godina. Također se podiže minimalna zapriječena kazna za ovo krivično djelo učinjeno prema djetetu s trenutnih tri na najmanje sedam godina zatvora, a za kvalificirane oblike ovog krivičnog djela s trenutnih pet na predloženu najmanju kaznu od deset godina ili kaznu dugotrajnog zatvora.

Člankom 22. se podižu minimalne kazne za krivično djelo spolnog odnosa s nemoćnom osobom s trenutne jedne na najmanje zapriječenu kaznu od tri godine, a za kvalificirani oblik ovog krivičnog djela s jedne na najmanje pet godina. Ukoliko je učinjenim djelom prouzrokovana smrt osobe na kojoj je izvršeno ovo krivično djelo, trenutna zapriječena kazna se podiže s jedne na najmanje deset godina.

Člankom 23. Povećava se kazna za krivično djelo koje se odnosi na zlouporabu položaja i moći u svrhu "seksualne eksploatacije – iznuđivanje seksa s pozicije moći" ili "seksualna korupcija", s trenutno propisane kazne zatvora od tri mjeseca do tri godine na predloženu kaznu zatvora najmanje tri godine. Stavak 2. kojim se regulira seksualna zlouporaba djece od strane osoba koja su im povjerena na brigu i čuvanje se briše, jer je ovo djelo definirano u okviru novog krivičnog djela "Spolni odnos s djetetom koje nije navršilo 16 godina starosti" (članak 207.)

Za spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju koja je učinjena pod prisilom ili ozbiljnom prijetnjom, u članku 24. podiže se minimalno zapriječena kazna zatvora s trenutnih šest mjeseci na predloženu jednu godinu.

Člankom 25. podiže se dobna granica za spolni odnos punoljetne osobe s djetetom s dosadašnjih 14 godina života na 16 godina. Za sve radnje, odnosno načine izvršenja ovog krivičnog djela pooštrena je kaznena politika.

U članku 26. propisuje se novo krivično djelo koje se odnosi na spolnu zlouporabu djeteta starijeg od 16 godina.

Člankom 27. izmijenjena je trenutno propisana minimalna kazna za krivično djelo bludne radnje, od tri mjeseca do tri godine zatvora na predloženu kaznu zatvora do tri godine.

Člankom 28. povećana je minimalna zapriječena kazna za ovo djelo učinjeno prema djetetu s dosadašnjih šest mjeseci na dvije godine.

Člankom 29. ovog prijedloga pooštrena je krivična sankcija za krivično djelo koje se odnosi na zadovoljavanje pohote pred djetetom, s trenutno propisane kazne zatvora od tri mjeseca do tri godine na predloženu sankciju kazne zatvora od jedne do pet godina. Uvodi se i kvalificirani oblik ovog krivičnog djela za koji je propisana kazna zatvora od dvije do osam godina.

Člancima 30. i 31. ovog prijedloga vrši se intervencija na zakonskom tekstu izmjenama članka 211. "Iskorištavanje djeteta radi pornografije" i članka 212. "Upoznavanje djeteta s pornografijom" u pravcu usklađivanja s definicijom ovih krivičnih djela iz Fakultativnog protokola o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji uz Konvenciju o pravima djeteta UN.

Člankom 32. ovog prijedloga iza članka 212. dodaje se novi članak 212a. kojim se propisuje novo krivično djelo "Iskorištavanje djece za pornografske predstave" i "mamljenje djece za zadovoljavanje spolnih potreba". Definicija ovih novopredloženih krivičnih djela je usklađena s međunarodnim standardom. Naime, elementi izvršenja krivičnog djela, radnja izvršenja, način izvršenja i svrha propisani su kao posebni elementi u skladu s Fakultativnim protokolom UN o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji i Lanzarote konvencijom.

Člancima 33. i 34. povećava se kazna za krivično djelo "rodoskvrnuće" s trenutno propisane kazne od šest mjeseci do dvije godine na predloženu kaznu zatvora od najmanje tri godine, a ukoliko je ovo djelo učinjeno na štetu djeteta trenutno propisana najmanja kazna od dvije godine povećana je na pet godina.

Člankom 35. dodaje se novi članak 215a. kojim se propisuje novo krivično djelo "Prinudno zaključenje braka" čija definicija je usklađena s Istanbulsom konvencijom.

Člankom 36. ovog prijedloga iza članka 220. dodaju se novi članci 220a. "Povreda privatnosti djeteta", definicija krivičnog djela "Povreda privatnosti djeteta" propisana je sukladno međunarodnim standardima (Konvencije o pravima djeteta), odnosno osnovnim principom "zaštite privatnosti djeteta." ova Konvencija u člancima 13., 16., 17. i 40., između ostalog, propisuje i da djeca imaju pravo na slobodu izražavanja, a što podrazumijeva i da traže, primaju i daju informacije i ideje svih vrsta, da nijedno dijete neće biti podvrgnuto proizvoljnom ili nezakonitom uplitanju u njegov privatni život, obitelj, dom ili dopisivanje. Nakon provedenog istraživanja o zaštiti prava djece na privatnost u medijima u BiH, Institucije ombudsmana za ljudska prava u BiH u Specijalnom izvješću Preporuke za unapređenje zaštite prava djece na privatnost kada su prava narušena od strane medija u BiH je ukazala da mediji u velikoj mjeri narušavaju pravo na privatnost djece, naročito djece seksualnog nasilja. Veliki broj tekstova, čak 46%, objavljuje se na naslovnoj strani, što jasno ukazuje na senzacionalizam u samom izvještavanju. Posebno je zabrinjavajuća činjenica da se čak u 41% slučajeva objavljuje puno ime i prezime djeteta, u 41% slučajeva dođe do objavljivanja imena i prezimena roditelja ili nekog od rodbine djeteta, u 59% slučajeva objavi se ime naselja u kojem dijete živi, kao i slika samog djeteta koja se objavi u 28% slučajeva. Na temelju tih podataka vrlo lako se može utvrditi identitet djeteta žrtve nekog nasilja, naročito djece žrtava seksualnog nasilja, što predstavlja vrlo traumatično iskustvo za dijete i obitelj.

Člankom 37. prijedlogu u članku 222. stavak 1. podiže se zapriječena kazna zatvora za krivično djelo ugrožavanja mira, tjelesne cjelovitosti ili psihičkog zdravlja člana svoje obitelji korištenjem nasilja, drskog ili bezobzirnog ponašanja.

Člankom 38. prijedlogu u članku 222. stavak 2. podiže se zapriječena kazna zatvora za počinitelje krivičnog djela ugrožavanja mira, tjelesne cjelovitosti ili psihičkog zdravlja člana svoje obitelji, s kojim živi u zajedničkom kućanstvu, korištenjem nasilja, drskog ili bezobzirnog ponašanja.

Člankom 39. prijedlogu u članku 222. stavak 1. podiže se zapriječena kazna zatvora za krivično djelo ugrožavanja mira, tjelesne cjelovitosti ili psihičkog zdravlja člana svoje obitelji korištenjem nasilja, drskog ili bezobzirnog ponašanja, ukoliko je pri učinjenju upotrijebljeno oružje, opasno oruđe ili drugo sredstvo prikladno teško ozlijediti tijelo ili narušiti zdravlje.

Člankom 40. u prijedlogu u članku 222. stavak 1. podiže se zapriječena kazna zatvora za krivično djelo ugrožavanja mira, tjelesne cjelovitosti ili psihičkog zdravlja člana svoje obitelji korištenjem nasilja, drskog ili bezobzirnog ponašanja, ukoliko je član obitelji teško tjelesno ozlijeđen ili mu je zdravlje teško narušeno, ili ako je ovo krivično djelo učinjeno prema djetetu ili maloljetniku.

Člankom 41. prijedlogu u članku 222. stavak 1. podiže se zapriječena kazna zatvora za krivično djelo ugrožavanja mira, tjelesne cjelovitosti ili psihičkog zdravlja člana svoje obitelji korištenjem nasilja, drskog ili bezobzirnog ponašanja, ako je istim prouzrokovana smrt člana obitelji.

Člankom 42. povećavaju se kazne za krivično djelo nasilja u obitelji i to za osnovni oblik sa dosadašnje zapriječene kazne zatvora do jedne godine na predloženu kaznu zatvora do tri godine. Za kvalificirani oblik ovog krivičnog djela u slučaju teške tjelesne povrede (s ranijih jedne do pet godina, na predložene kazne zatvora od tri do deset godina), odnosno smrtnu posljedicu ovog djela (s trenutno važećih dvije godine do petnaest godina na predložene kazne od najmanje pet godina ili kazne dugotrajnog zatvora). Isti članak daje i definiciju člana obitelji u smislu ovog krivičnog djela.

Člankom 43. prijedlogu se određuje vrijeme stupanja na snagu ovog zakona.

IV – FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Proračunu Federacije Bosne I Hercegovine.

Krivični zakon F BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 36/03):
Odredbe postojećeg zakona koje se dopunjuju ili mijenjaju

Članak 2

Značaj izraza u ovom zakonu

(1) *Krivično zakonodavstvo* u Federaciji sačinjavaju krivičnopravne odredbe sadržane u ovom zakonu, drugim zakonima Federacije i zakonima županija.

(2) *Teritorij Federacije* je kopneni teritorij, obalno more i vodene površine unutar njenih granica, te zračni prostor nad njima.

(3) *Službena osoba* je izabrani ili imenovani službenik, ili druga službena osoba u organima zakonodavne, izvršne i sudske vlasti i u drugim organima uprave i službama za upravu Federacije, županija, gradova, općina koje obavljaju određene upravne, stručne i druge poslove u okviru prava i dužnosti vlasti koja ih je osnovala; osoba koja stalno ili povremeno obavlja službenu dužnost u navedenim organima i tijelima; ovlaštena osoba u privrednom društvu ili u drugoj pravnoj osobi kojoj je zakonom ili drugim propisom donesenim na temelju zakona povjereno obavljanje javnih ovlaštenja, a koja u okviru tih ovlasti obavlja određenu funkciju; te druga osoba koja obavlja određenu službenu funkciju na temelju ovlaštenja iz zakona ili drugog propisa donesenog na temelju zakona.

(4) *Vojna osoba*, u smislu ovog Zakona, je profesionalna vojna osoba I osoba u rezervnom sastavu dok je na službi u Oružanim snagama Bosne I Hercegovine, sukladno Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne I Hercegovine.

(5) Kad je kao počinitelj pojedinog krivičnog djela označena službena osoba ili vojna osoba, osobe iz stavka 3. ovog članka mogu biti počinitelji tih djela, ako iz obilježja pojedinog krivičnog djela ili iz pojedinog propisa ne proizilazi da počinitelj može biti samo neka od tih osoba.

(6) *Odgovorna osoba* je osoba u privrednom društvu ili u drugoj pravnoj osobi kojoj je s obzirom na njenu dužnost ili na temelju posebne ovlasti povjeren određeni krug poslova koji se odnose na primjenu zakona ili propisa donesenih na temelju zakona, ili općeg akta privrednog društva ili druge pravne osobe u upravljanju i rukovanju imovinom, ili se odnose na rukovođenjem proizvodnjom ili nekom drugom privrednom djelatnošću ili nad nadzor nad njima. *Odgovornom osobom* smatra se i službena osoba u smislu stavka 3. ovog članka kad su u pitanju radnje čijim je učinjenjem označena odgovorna osoba, nisu propisane kao krivično djelo odredbama glave o krivičnim djelima protiv službene i druge odgovorne funkcije ili odredbama o krivičnim djelima čiji je počinitelj službena osoba propisanim u nekoj drugoj glavi ovog zakona ili drugim zakonom Federacije ili županija.

(7) Kad je kao počinitelj krivičnih djela označena službena ili odgovorna osoba, sve osobe iz st. 3. i 5. ovog članka mogu biti počinitelji tih djela, ako iz zakonskih obilježja pojedinog krivičnog djela ne proizilazi da počinitelj može biti samo neka od tih osoba.

(8) *Strana službena osoba* je član zakonodavnog, izvršnog, upravnog ili sudskog organa strane države, javni službenik međunarodne organizacije i njezinih tijela, sudac I drugi službenik međunarodnog suda.

(9) *Sudac porotnik* je osoba koja je član kolegijalnog tijela koje ima odgovornost odlučivanja o krivnji optužene osobe i izricanja krivično-pravne sankcije u postupku suđenja.

(10) *Arbitar* je osoba koja je, na temelju sporazuma o arbitraži, pozvana da donese pravno obvezujuću odluku u sporu koji mu podnesu stranke sporazuma.

(11) *Krivično djelo iz mržnje* je svako krivično djelo učinjeno zbog rasne pripadnosti, boje kože, vjerskog uvjerenja, nacionalnog ili etničkog porijekla, jezika, invaliditeta, spola, seksualne orijentacije ili rodnog identiteta druge osobe. Takvo postupanje uzet će se kao otežavajuća okolnost ako ovim zakonom nije izričito propisano teže kažnjavanje za kvalificirani oblik krivičnog djela učinjenog iz mržnje.”

(12) *Dijete* je, u smislu ovog zakona, osoba koja nije navršila četrnaest godina života.

(13) *Maloljetnik* je, u smislu ovog zakona, osoba koja nije navršila osamnaest godina života.

(14) *Pravna osoba* je, u smislu ovog zakona, Bosna I Hercegovina, Federacija, Republika Srpska, Distrikt Brčko Bosne I Hercegovine, kanton, grad, općina, mjesna zajednica, svaki organizacijski oblik privrednog društva i svi oblici povezivanja privrednih društava, ustanova, ustanova za obavljanje kreditnih I drugih bankarskih poslova ili za osiguranje osoba i imovine, te druge financijske institucije, fond, političke stranke, udruženja građana I drugi oblici udruživanja koji mogu stjecati sredstva i koristiti ih na isti način kao i svaka druga institucija ili organ koji ostvaruje i koristi sredstva i kojim je zakonom priznato svojstvo pravne osobe.

(15) *Privredno društvo* je, u smislu ovog zakona, korporacija, poduzeće, ortakluk I svaki organizacijski oblik registriran za obavljanje privredne aktivnosti.

(16) *Udruženje* je bilo koji oblik udruživanja tri ili više osoba.

(17) *Više osoba* je najmanje dvije osobe.

(18) *Skupina ljudi* je najmanje pet osoba.

(19) *Grupa ljudi* je udruženje od najmanje tri osobe koje su povezane radi trajnog, ponovljenog ili povremenog činjenja krivičnih djela, pri čemu svaka od tih osoba sudjeluje u počinjenju krivičnog djela.

(20) *Organizirana grupa ljudi* je grupa ljudi koja je formirana, a nije nastala spontano, radi izravno sljedećeg počinjenja krivičnog djela, čiji članovi ne moraju imati formalno određene uloge, koja ne mora imati slijed članstva, niti razvijenu organizaciju.

(21) *Grupa za organizirani kriminal* je organizirana grupa ljudi od najmanje tri osobe, koja postoji neko vrijeme, djelujući u cilju počinjenja jednog ili više krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora preko tri godine ili teža kazna.

(22) *Izbjeglica ili raseljena osoba* je, u smislu ovog zakona, osoba koja je napustila svoju imovinu na području Federacije u vremenu između 30. travnja 1991. godine i 4. travnja 1998. godine, za koju se pretpostavlja da je izbjeglica ili raseljena osoba po Aneksu 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini.

(23) *Članovi obitelji*, u smislu ovog zakona, jesu: bračni i izvanbračni partner, bivši bračni i izvanbračni partner, krvni rođak u ravnoj liniji, usvajatelj, i posvojenik, rođak u pobočnoj liniji do trećeg stupnja zaključno i srodnik po tazbini do drugog stupnja zaključno.

(24) *Tajna Federacije, županije, grada i općine* je podatak ili isprava koja je zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona, određena tajnom Federacije, čijim bi otkrivanjem nastupile štetne posljedice za Federaciju, županiju, grad i općinu.

(25) *Vojna tajna* je podatak ili isprava koja je zakonom, drugim propisom ili aktom nadležnog organa Federacije donesenim na temelju zakona proglašena vojnom tajnom.

(26) *Službena tajna* je podatak ili isprava koja je zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležne institucije u Federaciji, županiji, gradu i općini donesenim na temelju zakona proglašena službenom tajnom.

(27) *Poslovna tajna* je podatak ili isprava koja je zakonom, drugim propisom ili općim aktom privrednog društva, ustanove ili druge pravne osobe određen poslovnom tajnom, a koji predstavlja proizvodnu tajnu, rezultate istraživačkog ili konstrukcijskog rada, te drugi podatak zbog čijeg bi priopćavanja neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za njezine privredne interese.

(28) *Profesionalna tajna* je podatak o osobnom ili obiteljskom životu stranaka koji saznaju odvjetnici, branitelji, notari, doktori medicine, doktori stomatologije, primalje ili drugi zdravstveni djelatnici, psiholozi, djelatnici staranja, vjerski ispovjednici i druge osobe u obavljanju svog zvanja.

(29) *Isprava* je svaki predmet koji je podoban ili određen da služi kao dokaz kakve činjenice koja je od značaja za pravne odnose.

(30) *Novac* je kovano ili papirnato sredstvo plaćanja koje je na temelju zakona u opticaju u Bosni i Hercegovini ili u stranoj državi.

(31) *Znaci za vrijednost* podrazumijevaju i strane znakove za vrijednost.

(32) *Pokretnina* je i svaka proizvedena ili skupljena energija za davanje svjetlosti, topline ili kretanja, te telefonski i drugi impulsi.

(33) *Prijevozno sredstvo* je svako plovilo, vozilo, letjelica, kao i bilo kakvo drugo sredstvo koje se može koristiti za prijevoz u suhozemnom, vodenom ili zračnom prometu, bez obzira na vrstu pogona.

(34) *Sila* je i primjena hipnoze ili omamljujućih sredstava s ciljem da se tko protiv svoje volje dovede u nesvjesno stanje ili onesposobi za otpor.

(35) *Opojna droga* je medicinski lijek ili opasna supstanca a aditivnim i psihotropnim svojstvima, ili supstanca koja se lako može pretvoriti u takvu supstancu ako podliježe nadzoru po međunarodnoj konvenciji koju je Bosna i Hercegovina potvrdila, ili supstanca koja je proglašena opojnom drogom od nadležne institucije Bosne i Hercegovine ili nadležne institucije entiteta.

(36) Izražavanje u jednom gramatičkom rodu, muškom ili ženskom, uključuje oba roda fizičkih osoba.

Članak 16

Tijek i prekid zastarjelosti krivičnog gonjenja

- (1) Zastarijevanje krivičnog gonjenja počinje od dana kada je krivično djelo učinjeno. Zastarijevanje krivičnog gonjenja za krivična djela trajnog karaktera počinje teći u trenutku prestanka protupravnog stanja.
- (2) Zastarijevanje ne teče za vrijeme za koje se po zakonu krivično gonjenje ne može poduzeti ili nastaviti.
- (3) Zastarijevanje se prekida svakom procesnom radnjom koja se poduzima radi gonjenja počinitelja zbog učinjenog krivičnog djela.
- (4) Zastarijevanje se prekida i kada počinitelj, u vrijeme dok teče rok zastarjelosti, učini isto tako teško ili teže krivično djelo.
- (5) Sa svakim prekidom zastarijevanje počinje ponovno teći.
- (6) Zastarjelost krivičnog gonjenja nastupa u svakom slučaju kad potekne dva puta onoliko vremena koliko zakon propisuje za zastarjelost krivičnog gonjenja.

Članak 43a

Zamjene kazne zatvora

- (1) Izrečena kazna zatvora u trajanju do jedne godine će se, na zahtjev osuđenika, zamijeniti novčanom kaznom koja se plaća u jednokratnom iznosu u roku do 30 dana.
- (2) Kazna zatvora zamjenjuje se novčanom kaznom tako što se svaki dan izrečene kazne zatvora izjednačuje sa 100 KM, ako se novčana kazna utvrđuje u određenom iznosu.
- (3) Ako se novčana kazna ne plati u roku iz stavka (1) ovog članka, sud će donijeti odluku o izvršenju kazne zatvora. Ako se novčana kazna plati samo djelomično, izvršit će se kazna zatvora razmjerno iznosu koji nije plaćen.

Članak 45

Uvjetni otpust

(1) Osuđeni koji je izdržao polovinu, te, izuzetno, osuđeni koji je izdržao jednu trećinu kazne zatvora može biti oslobođen izdržavanja kazne zatvora, pod uvjetom da ne učini novo krivično djelo prije isteka trajanja kazne (uvjetni otpust).

(2) Osuđeni koji je izdržao polovinu kazne zatvora može biti oslobođen izdržavanja kazne zatvora ako se za vrijeme izdržavanja kazne zatvora njegovo ponašanje popravi do te mjere da se može opravdano očekivati da će nakon otpusta s izdržavanja kazne zatvora ponašati primjereno, a naročito da neće učiniti krivična djela. Prilikom odlučivanja o uvjetnom otpustu osuđenog, uzet će se u obzir njegovo ponašanje tijekom izdržavanja kazne I druge okolnosti koje ukazuju na to da je svrha kažnjavanja postignuta.

(3) Osuđeni koji je izdržao jednu trećinu kazne zatvora može biti uvjetno otpušten ukoliko postoje uvjeti iz stavka 1. ovog članka i ukoliko posebne okolnosti vezane za osobnost osuđenog jasno ukazuju da je postignuta svrha kažnjavanja.

(4) Osuđeni na kaznu dugotrajnog zatvora može biti uvjetno otpušten nakon izdržane tri petine te kazne.

Članak 51

Granice ublažavanja kazne

(1) Kad postoje uvjeti za ublažavanje kazne iz članka 50. (Ublažavanje kazne) ovog zakona, sud će ublažiti kaznu u ovim granicama:

- a) ako je krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od deset ili više godina, kazna se može ublažiti do pet godina zatvora;
- b) ako je krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od tri ili više godina, kazna se može ublažiti do jedne godine zatvora;
- c) ako je krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od dvije godine, kazna se može ublažiti do šest mjeseci zatvora;
- d) ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od jedne godine, kazna se može ublažiti do tri mjeseca zatvora;
- e) ako je za krivično djelo propisana kazna zatvora od najviše jedne godine, kazna se može ublažiti do trideset dana zatvora;
- f) ako je za krivično djelo propisana kazna zatvora bez naznake najmanje mjere, umjesto kazne zatvora može se izreći novčana kazna;
- g) ako je za krivično djelo propisana novčana kazna s naznakom najmanje mjere, kazna se

može ublažiti do pet dnevnih iznosa, a ako se izriče u određenom iznosu do 500 KM.

(2) Pri odlučivanju koliko će kaznu ublažiti prema pravilima iz stavka 1. ovog članka sud će posebno uzeti u obzir najmanju i najveću mjeru kazne propisane za to krivično djelo.

Članak 71

Vrsta sigurnosnih mjera

Počiniteljima krivičnih djela mogu se izreći ove sigurnosne mjere:

- a) obvezno psihijatrijsko liječenje;
- b) obvezno liječenje od ovisnosti;
- c) zabrana obavljanja poziva, aktivnosti ili funkcija;
- d) zabrana upravljanja prijevoznim sredstvom;
- e) lišenje predmeta.

Članak 76

Zabrana obavljanja poziva, aktivnosti ili funkcija

(1) Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određenog zvanja, djelatnosti ili dužnosti može se izreći počinitelju koji je počinio krivično djelo vezano uz svoj poziv, djelatnost ili dužnost.

(2) Sigurnosna mjera zabrane obavljanja određenog poziva, aktivnosti ili funkcije može se izreći u trajanju koje ne može biti kraće od jedne, niti duže od deset godina, računajući od dana pravosnažnosti odluke, s tim da se vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove sigurnosne mjere.

(3) Kao u slučaju iz članka 44. (*Rad za opće dobro na slobodi*) stavak 5. ovog zakona, izvršenje kazne zatvora može se odrediti počinitelju krivičnog djela koji tijekom izvršavanja rada za opće dobro na slobodi kao zamjeni za kaznu zatvora prekrši zabranu obavljanja poziva, aktivnosti ili funkcije.

(4) Prema počinitelju krivičnog djela koji prekrši zabranu obavljanja poziva, aktivnosti ili funkcije tijekom vremena provjeravanja određenog u uvjetnoj osudi, može se postupiti prema odredbi članka 66. (Opoziv uvjetne osude zbog neispunjenja izrečenih obveza) ovog zakona.

Članak 78.

Oduzimanje predmeta

(1) Predmeti koji su na bilo koji način, u cjelini ili djelomično, uporabljeni ili su bili namijenjeni da budu uporabljeni za počinjenje krivičnog djela ili koji su nastali učinjenjem krivičnog djela bit će oduzeti ako su vlasništvo počinitelja.

(2) Predmeti iz stavka 1. ovog članka bit će oduzeti i kad nisu vlasništvo počinitelja, ali time se ne dira u prava trećih osoba na naknadu štete od počinitelja.

Članak 122

Amnestija

(1) Amnestijom se osobama koje su njome obuhvaćene daje od krivičnog gonjenja ili potpuno ili djelomično oslobođenje od izvršenja kazne, zamjenjuje se izrečena kazna blažom kaznom, određuje se brisanje osude, ili ukida određena pravna posljedica osude.

(2) Amnestiju za krivična djela propisana ovim i drugim zakonom Federacije može dati Parlament Federacije, a za krivična djela propisana zakonom županije skupština županije.

(3) Amnestija se daje zakonom

Članak 123

Pomilovanje

(1) Pomilovanjem se poimenično određenim osobama daje potpuno ili djelomično oslobođenje od izvršenja kazne, zamjenjuje se izrečena kazna blažom kaznom, ili se određuje brisanje osude, ili se ukida ili određuje kraće trajanje sigurnosne mjere zabrane obavljanja zvanja, aktivnosti ili funkcije, ili određene pravne posljedice osude.

(2) Pomilovanje za krivična djela koja spadaju u nadležnost Federacije može svojom odlukom dati predsjednik Federacije na temelju posebnog zakona.

Članak 125

Brisanje osude

(1) Pod uvjetom da počinitelj krivičnog djela nije ponovno osuđen za novo krivično djelo, osuda se briše po sili zakona kada proteknu sljedeći rokovi:

a) osuda kojom je počinitelj oslobođen kazne briše se iz kaznene evidencije ako osuđenik u roku od jedne godine od dana pravosnažnosti presude ne počini novo krivično djelo,

b) uvjetna osuda briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od jedne godine od dana prestanka vremena provjeravanja, ako za to vrijeme osuđenik ne počini novo krivično djelo,

c) osuda na novčanu kaznu i na kaznu zatvora u trajanju do jedne godine briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od tri godine od dana izvršenja, zastare ili oprosta kazne, ako za to vrijeme osuđenik ne počini novo krivično djelo,

d) osuda na kaznu zatvora u trajanju preko jedne do tri godine briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od pet godina od dana izvršenja, zastare ili oprosta kazne, ako za to vrijeme osuđenik ne počini novo krivično djelo,

e) osuda na kaznu zatvora u trajanju preko tri do pet godina briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od deset godina od dana izvršenja, zastare ili oprosta kazne, ako za to vrijeme osuđenik ne počini novo krivično djelo,

f) osuda na kaznu zatvora u trajanju preko pet do deset godina briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od 15 godina od dana izvršenja, zastare, ili oprosta kazne, ako za to vrijeme osuđenik ne počini novo krivično djelo.

(2) Sud može, na molbu osuđenika, odrediti da se iz kaznene evidencije briše osuda na kaznu zatvora u trajanju preo deset godina, ako je protekao rok od 20 godina od dana izdržavanja, zastare ili oprosta kazne, a u tom vremenu osuđenik nije počinio novo krivično djelo.

(3) Prilikom odlučivanja o brisanju osude iz stavka (2) ovog članka, sud će voditi računa o vladanju osuđenika poslije izdržavanja kazne, o prirodi krivičnog djela i o drugim okolnostima koje mogu biti od značaja za ocjenu opravdanosti brisanja osude.

(4) Osuda na kaznu dugotrajnog zatvora se ne briše.

(5) Osuda se ne može brisati iz kaznene evidencije dok traje primjena mjera sigurnosti, niti dok oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom nije potpuno izvršeno.

(6) Brisanjem osude iz kaznene evidencije pod uvjetima iz st. (1) do (3) ovog članka počinitelj krivičnog djela smatra se neosuđivanim.

Članak 125a **Podaci iz kaznene evidencije**

(1) Podaci iz kaznene evidencije nisu javni podaci

(2) Građanin ima pravo tražiti i dobiti podatke iz kaznene evidencije o sebi, ako su mu ti podaci potrebni za ostvarivanje prava i interesa.

(3) Zamjena izrečene novčane kazne radom za opće dobro na slobodi ili kaznom zatvora, kao i zamjena izrečene kazne zatvora radom za opće dobro na slobodi ili novčanom kaznom, upisuju se u kaznenu evidenciju.

Članak 163. **Izazivanje narodnosne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti**

(1) Tko javno izaziva ili raspaljuje narodnosnu, rasnu ili vjersku mržnju, razdor ili netrpeljivost među konstitutivnim narodima i ostalima koji žive u Federaciji, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(2) Tko krivično djelo iz stavka 1. ovog članka učini prisilom, zlostavljanjem, ugrožavanjem sigurnosti, izlaganjem poruzi narodnosnih, etničkih ili vjerskih simbola, oštećenjem tuđih stvari, sknavljenjem spomenika, spomen-obilježja ili grobova, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Kaznom iz stavka 2. ovog članka kaznit će se tko krivično djelo iz stavka 1. ovog članka učini zlouporabom položaja ili ovlaštenja, ili ako je zbog tog djela došlo do nereda, nasilja ili drugih teških posljedica za zajednički život konstitutivnih naroda i ostalih koji žive u

Federaciji.

(4) Tko krivično djelo iz stavka 2. ovog članka učini zlouporabom položaja ili ovlasti, ili ako je zbog tog djela došlo do nereda, nasilja ili drugih teških posljedica za zajednički život konstitutivnih naroda i ostalih koji žive u Federaciji, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Članak 188.

Neovlašteno prisluškivanje i zvučno snimanje

(1) Tko putem posebnih naprava bez odobrenja prisluškuje ili zvučno snimi razgovor ili izjavu koja mu je namijenjena ili omogućí nepozvanoj osobi da se upozna s razgovorom ili izjavom koja je neovlašteno prisluškivana ili zvučno snimljena, ili tko neovlašteno prisluškuje ili snimi tuđe poruke u računalnom sustavu, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Službena osoba koja učini krivično djelo iz stavka 1. ovog članka u obavljanju službe, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Članak 203

Silovanje

(1) Tko drugu osobu uporabom sile ili prijetnje da će izravno napasti njezin život ili tijelo, ili na život ili tijelo njoj bliske osobe prisiliti na spolni odnos ili s njim izjednačene spolnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko krivično djelo iz stavka 1. ovog članka učini na naročito okrutan ili naročito ponižavajući način, ili ako je istom prilikom prema istoj žrtvi učinjeno više spolnih odnosa ili s njim izjednačenih spolnih radnji od više počinitelja, kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(3) Ako je krivičnim djelom iz stavka 1. ovog članka prouzrokovana smrt silovane osobe, ili je ona teško tjelesno ozlijeđena, ili joj je teško narušeno zdravlje, ili je silovana ženska osoba ostala trudna, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.

(4) Kaznom iz stavka 2. ovog članka kaznit će se tko učini krivično djelo iz stavka 1. ovog članka zbog mržnje prema žrtvi.

(5) Tko krivično djelo iz stavka 1. ovog članka učini prema maloljetniku, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(6) Tko krivično djelo iz st. 2., 3., i 4. ovog članka učini prema maloljetniku, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(7) Ako su krivičnim djelom iz stavka 2. ovog članka prouzrokovane posljedice iz stavka 3. ovog članka, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

Članak 204

Spolni odnos s nemoćnom osobom

(1) Tko izvrši spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju s drugom osobom iskoristivši njezinu duševnu bolest, duševnu poremećenost, nedovoljnu duševnu razvijenost, neku drugu težu duševnu smetnju, ili kakvo drugo stanje te osobe zbog kojeg ona nije sposobna za otpor, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Tko krivično djelo iz stavka 1. ovog članka učini prema osobi čije je stanje nesposobnosti za otpor sam izazvao ili je u tome sudjelovao, kaznit će se po članku 203. (*Silovanje*) stavak 1. ovog zakona.

(3) Tko krivično djelo iz stavka 1. ovog članka učini na naročito okrutan ili naročito ponižavajući način, ili ako je istom prigodom prema istoj žrtvi učinjeno više spolnih odnosa, ili s njim izjednačenih spolnih radnji od više počinitelja, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Tko krivično djelo iz stavka 2. ovog članka učini na naročito okrutan ili naročito ponižavajući način, ili ako je istom prigodom prema istoj žrtvi učinjeno više spolnih odnosa, ili s njim izjednačenih spolnih radnji od više počinitelja, kaznit će se po članku 203. stavak 2. ovog zakona.

(5) Ako je krivičnim djelom iz stavka 1. ovog članka prouzrokovana smrt osobe s kojom je izvršen spolni odnos ili s njom izjednačena spolna radnja, ili je ona teško tjelesno ozlijeđena, ili joj je zdravlje teško narušeno, ili ako je ženska osoba ostala trudna, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(6) Ako su krivičnim djelom iz st. 3. i 4. ovog članka prouzrokovane posljedice iz stavka 5. ovog članka, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.

Članak 205

Spolni odnos zlouporabom položaja

(1) Tko zlouporabom svog položaja navede na spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju drugu osobu koja se zbog imovinskog, obiteljskog, društvenog, zdravstvenog ili drugog stanja ili teških prilika nalazi prema njemu u odnosu ovisnosti, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Nastavnik, odgajatelj, roditelj, usvajatelj, staratelj, očuh, maćeha, ili druga osoba koja iskorištavajući svoj položaj ili odnos prema maloljetniku koji joj je povjeren radi učenja, odgoja, čuvanja ili njege izvrši s njim spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Članak 206

Prinuda na spolni odnos

Tko drugu osobu prisili na spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju ozbiljnom

prijetnjom nekim teškim zlom, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Članak 207 **Spolni odnos s djetetom**

(1) Tko izvrši spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Tko izvrši nasilni spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju djetetom (članak 203. *Silovanje*, stavak 1.) ili s nemoćnim djetetom (članak 204. *Spolni odnos s nemoćnom osobom*, stavak 1.) kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(3) Tko izvrši spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju s djetetom zlouporabom položaja (članak 205. *Spolni odnos zlouporabom položaja*, stavak 2.), kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Tko krivično djelo iz st. od 1. do 3. ovog članka učini na naročito okrutan ili naročito ponižavajući način, ili je istom prigodom prema istoj žrtvi učinjeno više spolnih odnosa ili s njim izjednačenih spolnih radnji od više počinitelja, kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.

(5) Ako je krivičnim djelom iz st. od 1. do 3. ovog članka prouzrokovana smrt djeteta, ili je dijete teško tjelesno ozlijeđeno, ili mu je zdravlje teško narušeno, ili je žensko dijete ostalo trudno, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Članak 208 **Bludne radnje**

(1) Tko u slučajevima iz čl. 203. (*Silovanje*), 204. (*Spolni odnos s nemoćnom osobom*), 205. (*Spolni odnos zlouporabom položaja*) i 206. (*Prinuda na spolni odnos*) ovog zakona, kada nije počinjen ni pokušaj tog krivičnog djela, učini samo bludnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseci do tri godine.

(2) Tko u slučaju iz članka 207. (*Spolni odnos s djetetom*) ovog zakona, kada nije počinjen ni pokušaj tog krivičnog djela, učini samo bludnu radnju, ili tko krivično djelo iz stavka 1. ovog članka učini prema djetetu ili maloljetniku, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Članak 209 **Zadovoljavanje pohote pred djetetom ili maloljetnikom**

Tko pred malim djetetom ili maloljetnikom čini radnje namijenjene zadovoljavanju osobne ili tuđe pohote, ili tko navede dijete da pred njim ili drugom osobom vrši takve radnje, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Članak 210
Navođenje na prostituciju

(1) Tko radi zarade ili druge koristi, potiče ili namamljuje drugoga na pružanje seksualnih usluga ili na drugi način omogući njegovu predaju drugome radi pružanja seksualnih usluga, ili na bilo koji način sudjeluje u organiziranju ili vođenju pružanja seksualnih usluga, bit će kažnjen kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Bez utjecaja je za počinjenje krivičnog djela iz ovog članka da li se osoba koja se navodi, potiče ili namamljuje već ranije bavila prostitucijom.

(3)-(5) (*brisano*)

Članak 212
Upoznavanje djeteta s pornografijom

(1) Tko djetetu proda, prikaže ili javnim izlaganjem, ili na drugi način učini pristupačnim spise, slike, audiovizualne I druge predmete pornografskog sadržaja ili mu prikaže pornografsku predstavu, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Predmeti iz stavka 1. ovog članka oduzet će se.

Članak 213
Rodoskvrnuće

(1) Tko izvrši spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju s krvnim rođakom u ravnoj liniji ili s bratom ili sestrom, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od šest mjeseci do dvije godine.

(2) Tko krivično djelo iz stavka 1. ovog članka učini s maloljetnikom, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(3) Tko djelo iz stavka 1. ovog članka učini s djetetom, kaznit će se kaznom zatvora od dvije do deset godina.

Članak 211
Iskorištavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije

(1) Tko dijete ili maloljetnika radi izrade fotografija, audiovizualnog materijala ili drugih predmeta pornografskog sadržaja, ili posjeduje ili uvozi, ili prodaje I rasparčava ili prikazuje takav materijal, ili te osobe navede na sudjelovanje u pornografskoj predstavi, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(2) Predmeti koji su bili namijenjeni ili upotrijebljeni za počinjenje krivičnog djela iz stavka 1. ovog članka oduzet će se, a predmeti nastali počinjenjem krivičnog djela iz stavka 1. ovog članka oduzet će se i uništiti.

Članak 215
Omogućavanje sklapanja nedozvoljenog braka

Ovlaštena osoba pred kojom se sklapa brak ili matičar koji obavljaajući svoju službenu dužnost omogući sklapanje braka koji je po zakonu zabranjen, ništavan ili se smatra nepostojećim, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

Članak 222.
Nasilje u obitelji

- (1) Tko **nasiljem**, drskim ili **bezobzirnim** ponašanjem ugrožava mir, tjelesnu cjelovitost ili psihičko **zdravlje** člana svoje obitelji, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Tko krivično djelo iz stavka 1. ovog članka učini prema članu obitelji s kojim živi u zajedničkom kućanstvu, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
- (3) Ako je pri počinjenju krivičnog djela iz st. 1. i 2. ovog članka uporabljeno oružje, opasno oruđe ili drugo sredstvo prikladno teško ozlijediti tijelo ili narušiti zdravlje, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.
- (4) Ako je krivičnim djelom iz st. 1. do 3. ovog članka član obitelji teško tjelesno ozlijeđen ili mu je zdravlje teško narušeno, ili ako je krivično djelo iz st. 1. do 3. ovog članka učinjeno prema djetetu ili maloljetniku, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do pet godina.
- (5) Ako je krivičnim djelom iz st. 1. do 4. ovog članka prouzrokovana smrt člana obitelji počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od dvije do petnaest godina.
- (6) Tko usmrti člana i kojeg je prethodno zlostavljao, kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

S poštovanjem

Sabina Ćudić, šefica kluba